

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

2025-09-16 Nr. NV-2087

ĮSTATYMO PROJEKTAS Nr.: TAP-25-1076(2), 25-1077(2), 25-1075(2); TAIS-25-13726(2), 25-13379(3), 25-13378(3)		DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS AVIACIJOS ĮSTATYMO NR. VIII-2066 18 IR 35 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 18¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO (TOLIAU – AVIACIJOS ĮSTATYMO PROJEKTAS) IR LIETUVOS RESPUBLIKOS KARINĖS JĖGOS NAUDOJIMO STATUTO 2 IR 10 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO (TOLIAU – KJNS PROJEKTAS) (TOLIAU KARTU – ĮSTATYMŲ PROJEKTAI)		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įtraukta į artimiausią Seimo sesiją	<i>Pasirenkama</i> ☐ Taip ☐ Ne	<i>Krašto apsaugos ministerija</i> <i>Susisiekimo ministerija</i>	<i>Pasirenkama</i> ☐ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☒ Nesvarstyta <i>Data iš kalendoriaus</i>	<i>Pasirenkama</i> ☒ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☐ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti
Igyvendina Vyriausybės programą	<i>Pasirenkama</i> ☐ Taip ☒ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Įstatymų projektais siekiama sudaryti sąlygas operatyviau panaudoti karinę jėgą prieš grėsmę keliančius bepiločius orlaivius, maksimaliai sumažinus rizikas oro erdvėje, užkardyti nuolatinius bepiločiais orlaiviais vykdomus oro erdvės pažeidimus, keliančius pavojų nacionaliniam saugumui.

Įstatymų projektais siūloma nustatyti:

- 1) mechanizmą dėl ribojamųjų zonų aktyvavimo ir informavimo procedūrų, reaguojant į oro erdvės pažeidimus;
- 2) naują karinės jėgos panaudojimo pagrindą, taikomą karinę jėgą naudojant prieš bepiločius orlaivius ribojamojoje zonoje;
- 3) prievolę orlaivių pilotams turėti privalomą radijo ryšį ir radiolokacinį atsakiklį, kai skrydžiai vykdomi visoje nevaldomojoje oro erdvėje.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Aviacijos įstatymo projektu:

1. Siūloma aviacijos įstatymą papildyti 18¹ straipsniu, kuriuo:
  - 1.1. kariuomenės vadui ar jo įgaliotam asmeniui suteikiami įgaliojimai operatyviai reaguoti į galimus ar įvykusius oro erdvės pažeidimus, nustatytus stebint, kontroliuojant ir ginant Lietuvos Respublikos oro erdvę, ar vietinio pobūdžio ginkluotus incidentus ir valstybės sienos pažeidimus, pagal savo pobūdį neprilygstančius agresijos aktams, ir prašyti oro eismo paslaugų teikėją nedelsiant aktyvuoti (dezaktyvuoti) ribojamąsias zonas;
  - 1.2. oro eismo paslaugų teikėjui numatoma pareiga kariuomenės vado ar jo įgalioto asmens prašyme nurodytu laiku aktyvuoti (dezaktyvuoti) prašyme nurodytą (-as) ribojamąją (-ąsias) zoną (-as);
  - 1.3. aktyvavus ribojamąją (-ąsias) zoną (-as), jos (jų) galiojimo laikotarpiu visos kitos į šią (-ias) ribojamąją (-ąsias) zoną (-as) patenkančios zonos ir rezervuojamos oro erdvės netenka galiojimo. Ribojamosios (-ųjų) zonos (-ų) galiojimas negali trukti ilgiau, negu to reikalauja jį lėmusios priežastys;
  - 1.4. oro eismo paslaugų teikėjui, teikiančiam skrydžių valdymo paslaugas valdomojoje oro erdvėje, numatoma pareiga užtikrinti, kad informacija apie ribojamosios (-ųjų) zonos (-ų) numatomą aktyvavimą būtų perduota oro erdvės naudotojams, esantiems oro erdvėje, kurioje jis teikia paslaugas ir oro erdvės valdymo paslaugų teikėjui, ne vėliau kaip likus 10 minučių iki ribojamosios (-ųjų) zonos (-ų) aktyvavimo laiko, ir nurodyti oro erdvės naudotojams nedelsiant palikti numatomą (-as) aktyvuoti ribojamąją (-ąsias) zoną (-as) (iš jos išskristi arba nusileisti);
  - 1.5. oro eismo paslaugų teikėjui, teikiančiam skrydžių informacijos paslaugas nevaldomojoje oro erdvėje, numatoma pareiga perduoti informaciją apie ribojamosios (-ųjų) zonos (-ų) aktyvavimą oro erdvės naudotojams, esantiems oro erdvėje, kurioje jis teikia paslaugas, ir ne vėliau kaip likus 10 minučių iki ribojamosios (-ųjų) zonos (-ų) aktyvavimo laiko. Visi oro erdvės naudotojai, gavę informaciją apie numatomą (-as) aktyvuoti ribojamąją (-ąsias) zoną (-as) ir esantys joje, privalėtų nedelsdami ją palikti (iš jos išskristi arba nusileisti);
  - 1.6. Oro erdvės valdymo paslaugų teikėjui numatoma pareiga užtikrinti, kad informacija apie ribojamosios (-ųjų) zonos (-ų) aktyvavimą ne vėliau kaip likus 10 minučių iki ribojamosios (-ųjų) zonos (-ų) aktyvavimo laiko būtų perduota į šią (-ias) ribojamąją (-ąsias) zoną (-as) patenkančių oro eismo paslaugų oro erdvės ir draudžiamųjų, ribojamųjų, pavojingųjų, laikinai išskirtų, specialiųjų sklandymo zonų, bepiločių orlaivių sistemų (UAS) geografinių zonų ir rezervuojamųjų oro erdvių steigėjams ir (arba) valdytojams.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

Siūloma pakeisti Aviacijos įstatymo 35 straipsnį ir nustatyti:

- 1.7. prievolę orlaiviams, skrendantiems nevaldomąja oro erdve, privalomai turėti įrengtą radijo ryšio aparatūrą, kuria būtų galima palaikyti abipusį radijo ryšį su oro eismo paslaugų teikėju. Ši nuostata įsigaliotų nuo Įstatymo projekto įsigaliojimo datos.
- 1.8. radiolokacinį atsakiklį, veikiantį „A + C“ arba „S“ režimu, išskyrus orlaivius, vykdančius skrydžius išimtinai tik aerodromo oro eismo zonoje, sklandytuvus ir paprastuosius orlaivius. Ši nuostata įsigaliotų nuo 2026 m. gegužės 1 d.
- 1.9. orlaivių, kuriuose nėra radiolokacinio atsakiklio, veikiančio „A + C“ arba „S“ režimu, skrydžiai Lietuvos Respublikos nevaldomąja oro erdve būtų galimi tik gavus oro eismo paslaugų teikėjo leidimą oro eismo paslaugų teikėjo teikimu Lietuvos transporto saugos administracijos nustatyta tvarka.

KJNS projektu siūloma nustatyti, kad krašto apsaugos ministro ar jo įgalioto asmens sprendimu karinė jėga gali būti panaudota prieš bepiločius orlaivius draudžiamąjoje ar ribojamojoje zonoje, jeigu jų skrydžiai vykdomi nesilaikant kariuomenės vado nustatytos tvarkos.

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS

Įstatymų projektai derinti su valstybės institucijomis ir įstaigomis, suinteresuotomis bendrovėmis ir Lietuvos visuomenine civilinės ir sportinės aviacijos organizacija.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Įstatymų projektai suderinti su Teisingumo ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Lietuvos kariuomene, LTSA, VšĮ Transporto kompetencijų agentūra, akcine bendrove Lietuvos oro uostais, akcine bendrove „Oro navigacija“ ir patikslinti pagal Teisingumo ministerijos pastabas. Lietuvos aeroklubas pastabų nepateikė.

Dėl Vidaus reikalų ministerijos pastabos, susijusios su baudžiamosios atsakomybės nustatymu už pažeidimus oro erdvėje, keliančius grėsmę aviacijos saugumui, atsižvelgta į Teisingumo ministerijos pastebėjimą, kad siūlomus pakeitimus reiktų sistemiskai suderinti su šiuo metu galiojančiu baudžiamuoju teisiniu reguliavimu, todėl numatoma inicijuoti šio klausimo nagrinėjimą ekspertų darbo grupėje, į kurią bus įtraukti įvairių sričių baudžiamosios teisės ekspertai.

Įstatymų projektai patikslinti pagal 2025 m. rugsėjo 11 d. pasitarimo metu pateiktas pastabas ir pasiūlymus. Patikslinti projektai darbo tvarka suderinti su Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupe.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Be pastabų

PAŽYMĄ PARENGĖ

Dalius Labanauskas

Planavimo biuras, patarėjas